

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vytauto Didžiojo universitetas

KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS

Sporto studijos

VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Dr. Vilma Čingienė (grupės vadovas), *akademinės bendruomenės atstovė*
2. Dr. Ramunė Žilinskienė, *akademinės bendruomenės atstovė*
3. Inga Gerulskienė, *socialinių partnerių atstovė*
4. Jurgita Novosiolova, *akademinės bendruomenės narys, studentų atstovė*

Vertinimo koordinadorė – Ona Charževskytė

2021
Vilnius

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Sporto studijos
Studijų kryptių grupė (-ės)	Sportas (R)
Studijų kryptis (-ys)	Pasiekimų sportas (R01)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji (bakalauro)
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė, 4 metai
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Sporto bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
3.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
3.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS	8
3.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	10
3.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	12
3.5. DĖSTYTOJAI	14
3.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	15
3.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	18
III. REKOMENDACIJOS	20
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	22

I. IŽANGA

Planuojamą vykdyti universitetinių studijų pirmosios pakopos programą *Sporto studijos* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Vytauto Didžiojo universitetas (toliau – VDU), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti.

Išorinio vertinimo procesą sudarė: 1) Aukštosios mokyklos ketinamos vykdyti studijų programos aprašo pateikimas vertinimui; 2) Ekspertų grupės atlikta ketinamos vykdyti studijų programos aprašo analizė ir nuotolinis vizitas į aukštąją mokyklą; 3) Studijų programos vertinimo išvadų parengimas; 4) Baigiamoji vertinimo veikla.

Vertinant Programą buvo remiamasi VDU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu (toliau – Programos aprašas) ir 2021 m. birželio 30 d. vykusio ekspertų nuotolinio vizito į VDU rezultatais. Vertinant Programą vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais teisės aktais: *Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodika*, patvirtinta SKVC Direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149; *Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu*, patvirtintu LR Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168 (aktuali suvestinė redakcija nuo 2018-06-15), Sporto studijų krypties grupės aprašu (projektas, 2020 Vilnius), kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2021 m. birželio 30 d. vykusio ekspertų grupės nuotolinio vizito į VDU metu ekspertai susitiko su VDU Rektoriumi, taip pat Švietimo akademijos administracija ir kitais VDU centrinės administracijos atstovais, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, susipažino su informacija dėl Fakulteto materialiosios bazės ir artimiausiais jos plėtros planais. Susitikime dalyvavo didžioji dauguma su Programos vykdymu susijusių socialinių partnerių. Susitikimo metu ekspertai uždavė klausimus, susijusius su Programos aprašu ir kai kuriais praktiniais numatomos vykdyti studijų programos organizavimo aspektais. Vizito pabaigoje administracijos atstovai, aprašo rengėjai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais.

2021 m. liepos mėn. 29 d. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuriame išskyrė rekomendacijas, į kurias Programos rengėjai turi atsižvelgti per 10 dienų nuo projekto gavimo dienos bei pateikti savo pastabas dėl projekte pastebėtų faktinių klaidų. 2021 m. rugpjūčio mėn. 18 d. ekspertų grupė gavo Programos rengėjų pateiktus Programos pataisymus pagrindžiančius dokumentus. Ekspertų grupė su jais susipažino ir pateikia galutinės Programos vertinimo išvadą.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

3.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*

Ketinamai vykdyti bakalauro studijų programos poreikis grindžiamas 2021–2030 metų sporto plėtros programos projekto nuostatomis ir joje keliamais Nacionalinio pažangos plano uždaviniais. Studijų programos rengėjai taikė laiko eilučių prognostinę analizę ir atliko trenerių poreikio paklausos poreikį iki 2030 m. Ekspertų vertinimu, tai svarbus programos poreikio pagrindimo argumentas. Taip pat ekspertai teigiamai vertina programos rengėjų atliktą socialinių partnerių apklausa, kuria siekiama sutelkti suinteresuotųjų grupių dėmesį į naujosios kartos trenerių rengimą, bei esamų Fizinio ir sveikatos ugdymo specializacijos studentų apklausa, kuria siekiama patvirtinti jų tikslinį pasirinkimą ir tapti kvalifikuotais sporto ir fizinio aktyvumo sektoriaus specialistais, nes šiais ypatumais programos rengėjai šešiais ypatumais pagrindžia programos unikalumą. Apraše pateiktos Amerikos sporto švietimo programos nuostatų ir studijų programos sąsajos, kurios buvo plačiau paaiškintos nuotolinio vizito į universitetą metu ir kurios suteikia programai pridėtinę vertę. Ekspertai pritaria apraše išskirtiems devyniems studijų programos ypatumams nuo Lietuvos sporto universitete vykdomos panašios studijų programos. Ekspertų nuomone, šalyje svarbi sporto trenerių rengimo konkurencija tarp švietimo tiekėjų, ypatingai akcentuojant tarpdiscipliniškumą, mokslo pasiekimais grindžiamas studijas, bendradarbiavimą su suinteresuotomis grupėmis ir pakankamą dėstytojų kvalifikaciją bei kompetenciją. Numatomas studijų aktualumas ir išskirtinumas bei išvardytos kompetencijos, ekspertų vertinimu, glaudžiai siejasi tiek su programos studijų rezultatais, tiek su praktinių specialybės ir bendrųjų gebėjimų ugdymusi.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai pažymi, jog programos tikslai atitinka VDU misiją kaip aktyvų, modernų, atvirą, globaliai atpažįstamą *Artes Liberales* principus puoselėjančią klasikinių universitetą, kuris ugdo ir atskleidžia savarankiškas, kūrybiškas asmenybes Lietuvai ir pasauliui. Ekspertų manymu, apraše pakankamai aiškiai atskleistas ketinamos vykdyti studijų programos tikslas - parengti plačios erudicijos, kompetentingą, pasitikintį savimi, lyderiaujančią, šiuolaikišką sporto trenerį viename didžiausių pedagogų rengimo centrų Lietuvoje – Švietimo akademijoje, nes toks poreikis susitikimo metu buvo akcentuotas ir iš socialinių partnerių pusės, kurie yra pasirengę bendradarbiauti įgyvendinant planuojamą vykdyti programą, remdamiesi ankstesne teigiama bendradarbiavimo su aprašo rengėjais patirtimi. Ketinamos vykdyti studijų programos rengėjai planuoja studijų programą ateityje parengti kaip dvigubo diplomo studijų programą su užsienio partneriais (Kyljo universitetas, Vokietija). Šį faktą rengėjų grupė argumentuotai papildė nuotolinio vizito metu ir įvardino dar keletą potencialių Azijos šalių partnerių. Studijų programos vertinimo ekspertai susidarė nuomonę, jog studijų programa siekiama sudaryti itin palankias sąlygas negalią turinčių studentų įtraukimui, integravimu sukuriant palankią ir draugišką aplinką bei prieinamesnę infrastruktūrą.

Universiteto administracija nuotolinio susitikimo metu pateikė konkrečius tokių sudarytų galimybių pavyzdžius, egzistuojančius kitose studijų programose.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai konstatuoja, kad programa atitinka LR ir Europos teisės aktams ir institucinių dokumentų reikalavimams. Programos sandara atitinka formaliuosius universitetinių pirmosios pakopos studijų programoms keliamus Bendruosius reikalavimus. Studijų programos apimtis yra 240 ECTS kreditų, nuolatinės studijos trunka 4 metus. Programos turinys atitinka Švietimo ministerijos įsakymą „Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai“, VDU studijų reguliaminą ir kitus VDU studijų procesą reglamentuojančius dokumentus.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Ketinamos vykdyti studijų programos tikslas, numatomi studijų rezultatai ir dalykų turinys suderinti su sporto krypties programų reikalavimais. Sporto studijos studijų programos apimtis yra 240 kreditų, iš jų 167 kreditai krypties studijų. Studijų programos vertinimo ekspertai pažymi, jog yra tinkamai pateiktos Studijų programos tikslo (-ų), studijų pakopos studijų rezultatų, numatomų programos studijų rezultatų ir studijų dalykų sąsają, t.y. žinios ir jų taikymas yra pagrįstas trimis studijų programos rezultatais, gebėjimai vykdyti tyrimus – dviem studijų programos rezultatais, specialieji, socialiniai ir asmeniniai gebėjimai – šešiais studijų programos rezultatais (aprašo 3 pav.) Ekspertai sutinka su a studijų programos rengėjų apraše nurodyta programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų formavimu atsižvelgiant ir į Europos Sąjungos strateginius Bolonijos proceso dokumentus ir direktyvas, dokumentus, orientuojančius į studijų kokybę ir nuolatinį mokymąsi, bendrakultūrinių ir profesinių kompetencijų ugdymą, reikalingų sparčiai besikeičiančiame globaliame pasaulyje bei jų derme su nurodytais dokumentais. Studijų programos vertinimo ekspertų nuomone, studijų programos sandara yra aiški. Ekspertams nekelia abejonių numatomų studijų programos rezultatų koreliacija su dalykų studijų rezultatais, studijų ir vertinimo metodais (aprašo 5 lent.)

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklų kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai sutiko, kad Sporto studijų programos turinys yra aiškus ir nuoseklus, kompetencijų plėtojimas yra tinkamai išlaikytas. Ketinamai vykdyti programos apraše aiškiai nurodoma, jog pirmame ir antrame kursuose studijuojami yra bendrauniversitetiniai studijų dalykai, visus studijų metus yra studijuojami specialybės studijų dalykai, o alternatyvūs, pasirenkami studijų dalykai studijuojami 2 – 3 kurse. Aprašo rengėjai argumentuotai pagrindžia, kad 3 kurse daugiausia dėmesio bus skiriama sporto krypties studijoms ir praktikai, taigi nuoseklus kompetencijų ugdymo procesas šioje programoje bus išlaikytas.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai suprato, jog universitetas suteikia studentams galimybę mokytis pagal individualų studijų grafiką, siekiant patenkinti kiekvieno studento mokymosi poreikius. Studentai, vadovaudamiesi *Artes Liberales* principais, taip pat turi galimybę patys susidaryti individualius studijų planus. Nuotolinio vizito į aukštąją mokyklą metu ekspertams buvo akcentuotinai pristatyta individualius mokymosi poreikius užtikrinanti galimybė pasirenkant gretutines studijas, taip pat, studentai turi galimybę studijų procese rinktis skirtingas užsienio kalbas; ekspertų vertinimu, tokia pasirinkimo teisė programai suteikia pridėtinės vertės ir padeda siekti visapusiškai ir plačiai mąstančio specialisto parengimo tikslo. Ekspertai reikšmingai vertina numatytą galimybę individualizuoti studijas aukšto sportinio meistriškumo atstovams. Ši galimybė ne tik sudaro sąlygas pritraukti į studijų programą įvairių sporto šakų aukšto meistriškumo sportininkus, bet ir sprendžia dvikryptės karjeros klausimus, kurie šalyje yra menkai reglamentuoti bei konceptualizuoti.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Ketinama vykdyti studijų programa pagrįsta strateginiais dokumentais, tyrimais ir tarptautine patirtimi. Pateikiama naujos kartos trenerių rengimo koncepcija, akcentuojant tarptautinę patirtį, *Artes Liberales* principo įgyvendinimą, tarpdiscipliniškumą ir inovatyvias sporto mokslo laboratorijas, kas suteikia programai konkurencingumo tiek šalies, tiek tarptautiniu mastu.
2. Programos tikslas koreliuoja su institucijos misija ir atliepia šalies pedagogų rengimo koncepciją, siekiant praturtinti sporto ir fizinio aktyvumo rinką aukštos kvalifikacijos ir reikiamos kompetencijos specialistais – sporto treneriais.
3. Siekiamybė sudaryti sąlygas neįgaliųjų studentų pritraukimui grindžiama tarpinstituciniu bendradarbiavimu ir prieinama infrastruktūra.
4. Aiški studijų programos ateities siekiamybė, siūlant studentams dvigubo arba jungtinio diplomo pasirinkimo galimybę.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Neužtenka įvardinti 2021–2030 metų sporto plėtros programos nuostatas. Būtina aktualizuoti nuostatas atskleidžiant kaip ketinama vykdyti programa prisidės prie įvardintų problemų sprendimų.
2. Pateikiama nauja trenerių rengimo koncepcija reikalauja išsamesnės argumentacijos, įvertinant esamos šalies trenerių rengimo situacijos stipriąsias ir silpnąsias puses bei pateikiant galimybes bei grėsmes šalies bei tarptautinės sporto darbo rinkos kontekste.
3. Teigiama, jog „...didelio meistriškumo sportininkų įgytos iki universiteto praktinės sporto kompetencijos bus pripažįstamos kaip labai svarbios kompetencijos“, tačiau nėra pristatomas nei modelis, nei procesas kaip tai bus atliekama. Tikslinga aiškiai pateikti kaip bus pripažįstamos sporto veikloje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarką ir jos taikymo būdus.

4. Nėra aišku kaip ketinama vykdyti VDU Sporto studijos studijų programa prisidėtų prie ŠMSM siekių ir uždavinių įgyvendinimo.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Atsižvelgiant į ekspertų pastebėjimą, ketinamos vykdyti studijų programos „*Sporto studijos*“ aprašo rengėjai argumentuotai įvardino nuostatas ir atskleidė ketinamos vykdyti studijų programos poveikį įvardintiems ŠMSM 2021-2030 m. sporto plėtros programos problemų sprendimams.

Aprašo rengėjai papildė esamą Lietuvos trenerių rengimo situacijos analizę, įvertinant stipriąsias ir silpnąsias puses bei pateikė galimybes bei grėsmes šalies bei tarptautinės sporto darbo rinkos kontekste. Remiantis ekspertų rekomendacijomis, aprašo teikėjai išsamiais argumentais pagrindė VDU parengtą naują trenerių rengimo koncepciją, kuri prisidės prie naujos kartos trenerių rengimo, todėl ekspertai supranta ir pritaria programos išskirtinei savybei, jog neskaidant studentų į specializacijas (mažas grupeles), bus sudaromos sąlygos parengti plačios erudicijos trenerį, gebantį prisitaikyti prie lanksčios ir nuolat nesikeičiančios sporto sektoriaus darbo rinkos poreikių. Ekspertų vertinimu, pateikti argumentai apie plataus profilio sporto trenerio parengimo būtinybę įvairialypėje šalies sporto ir fizinio aktyvumo rinkoje įrodo, kad studijų programa bus rentabili ir užtikrins siekiamą kokybę.

Taip pat buvo pateiktas VDU sportinės veiklos kompetencijų pripažinimo tvarkos aprašas (Projektas), aprašytas kompetencijų pripažinimo procesas bei VDU sportinės veiklos kompetencijų pripažinimo Modelis, kurie leido ekspertams įsitikinti, kad vertinamos programos priemonėmis kompetencijų pripažinimas bus realizuotas efektyviai ir kokybiškai.

Atsižvelgdami į ekspertų pastabas, studijų programos rengėjai detaliau pateikė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos numatytų uždavinių realizavimą ketinamos vykdyti studijų programos kontekste. Ekspertų grupė pritaria Aprašo autorių argumentais pagrįstai nuomonei apie tai, kad parengtas šiuolaikinis, plačios erudicijos, kompetentingas, pasitikintis savimi, lyderiaujantis, su naujomis kompetencijomis, įgytomis tiek universitete, tiek kitų šalių universitetuose, treneris ypač prisidėtų prie aukšto meistriškumo sportininkų rengimo sistemos kūrimo ir kvalifikuotų sporto specialistų rengimo ir pritraukimo, nes studijų metu jis būtų mokomas kurti sportininkui patrauklią motyvuojančią aplinką, išmanyti pozityvių tarpasmeninių santykių raišką sporte, analizuoti savo veiklą ir veikloje taikytų naujausias mokslo žinias, išmanyti inovatyvius treniravimo metodus bei technologijas, būti atsakingu už visuomenės gyvenimo pažangą ir plėtrą per sportą nuo vaikų iki olimpinių čempionų. Be to, VDU, sporto kryptyje dirbantys mokslininkai prisidėtų prie jau dirbančių trenerių kvalifikacijos kėlimo: organizuotų įvairaus formato paskaitas, seminarus, simpoziumus bei mokymus. Ekspertai ypač teigiamai vertina numatoma mokslininkų įsitraukimą į darbo grupių veiklas konsultantų vaidmenyje, teikiant politikos formuotojams mokslu pagrįstus siūlymus aukšto meistriškumo sportininkų rengimo sistemos tobulinimui.

3.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai įsitikino, jog ketinamai vykdyti studijų programos rengėjai atskleidžia sporto studijų krypties sąsajas su 2 mokslo kryptimis – edukologija ir biologija. Aprašo rengėjai išsamiai pateikia dalyvavimą MTEP veiklose, universiteto mokslo klasterių veiklose, išryškinamos mokymosi visą gyvenimą klasterio veikloje dalyvaujančių dėstytojų mokslinių tyrimų kryptys, pristatomi dėstytojai ir jų mokslinių interesų kryptys, įgyvendinami sporto mokslo tyrimų projektai. Ekspertų nuomone, ypatingai vertingai yra pateikiamos mokslinių tyrimų rezultatų sąsajos su konkrečiais studijų dalykais, įvardinami artimi sporto kryptčiai arba su sporto kryptimi susiję projektai, dalyvaujant Horizont 2020 ir Erasmus+ programose. Paminėtina, kad VDU Švietimo akademijoje veikia *Sporto mokslo tyrimų laboratorija* Vilniuje ir yra įrengiama nauja, inovatyvi *Judesio stebėjimo laboratorija* Kaune. Aprašo rengėjai pristatė mokslinės bei kitos MTEP veiklos sporto mokslo kryptyje dešimties veiklų planą Ekspertų nuomone, pateiktas planas yra svarus mokslinėmis idėjomis pagrįstas potencialo sutelkimo faktas, atspindintis aukščiausio lygio mokslinių tyrimų ir jų rezultatų plėtrą.

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Ketinamos vykdyti programos rengėjai apraše pagrindžia sporto mokslo studijų integraciją su šiuolaikiniais aukšto lygio fundamentaliais tyrimais, pristato dalyvavimą aukšto tarptautinio lygio moksliniuose projektuose, įvardina jaunuosius mokslininkus ir patyrusius tyrėjus pagal veiklos rezultatus, kas neleidžia abejoti stipriu šiuolaikišku programos rengėjų bei būsimo programos ryšiu su naujausiais mokslo pasiekimais. Tiek apraše, tiek nuotolinio vizito į universitetą metu ekspertai suprato, kad dėstytojai aktyviai dalyvauja įvairiose mokslinėse iniciatyvose ir laimi finansinę paramą moksliniams tyrimams, stažuotėms, kvalifikacijos kėlimui įvairiose užsienio šalyse atlikti, dalyvauja užsakomuosiuose tyrimuose. Pokalbių metu programos rengėjai akcentavo partnerystės su užsienio dėstytojais ir socialiniais dalininkais svarbą. Ketinamai vykdyti programos apraše išsamiai pristatomi bibliotekos ištekliai. Pateikiamos jau esamos ir ketinamos artimiausiu metu atidaryti mokslo laboratorijos Vilniuje ir Kaune. Nuotolinio vizito metu VDU administracija patikino apie griežtą ketinamos atidaryti mokslo laboratorijos vykdomų darbų grafiko priežiūrą.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Programos rengėjai pagrindžia dviejų mokslo kryptčių – edukologijos ir biologijos dermę ir jos realizavimo būdus bei priemones.
2. Esamas mokslinis potencialas yra pakankamos kompetencijos ir siekiamybės tobulėti, užtikrinant ketinamos vykdyti studijų programos turinio realizavimą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Tikslinga pristatyti planuojamų atlikti šiuolaikinių sportininkų rengimo socialinių ir filosofinių aspektų tyrimų turinį.
2. Būtų tikslinga argumentuoti akcentuojamą „stiprų ugdymo aspektą“, nes, vadovaujantis Programos atitikties bendriesiems bakalauro studijų reikalavimams numatyta 65 proc. savarankiško darbo.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Aprašo rengėjai pristatė planuojamų atlikti šiuolaikinių sportininkų rengimo socialinių ir filosofinių aspektų tyrimų turinį. Ekspertai teigiamai vertina šias pastangas ir mano, kad inovatyvios ir unikalios šalyje tarpdisciplininių tyrimų kryptys leis užtikrinti studijų programos organizavimo ir vykdymo kokybę.

Atsižvelgiant į ekspertų pastabą, aprašo rengėjai pagal Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašą (2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168) pagrindė 35 proc. kontaktinio darbo laiką, akcentuojant, jog C grupės dalykai, t.y. specialybės dalykai bus dėstomi kontaktiniu būdu. Šis faktas neleidžia abejoti, jog mokslo naujovės tiek teoriniu, tiek praktiniu pagrindu bus perkeltos į studijų procesą.

Be to, rengėjai argumentavo ir ekspertai pritaria faktui, jog savarankiškas darbas taip pat yra ugdymasis, kai studentai skatinami individualiai mokytis, ieškoti, tobulintis, ruošis užduotims, aktyviai dalyvauti seminaruose, organizuojant savarankišką darbą ypač svarbus dėstytojo vaidmuo ir jo gebėjimas paruošti įvairias užduotis, mentoriauti studentams ruošiant individualių užduočių atsiskaitymus.

3.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Į bakalauro studijų programą „Sporto studijos“ studentai bus priimami atsižvelgiant į bendrojo priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas tvarką, VDU Studentų priėmimo į pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas taisykles, laikantis LR Mokslo ir studijų įstatymo, VDU Statuto ir VDU Studijų reguliavimo. Programoje numatoma, kad asmenys pretenduojantys į valstybės finansuojamas vietas privalo būti pasiekę ne žemesnius rezultatus, negu tai nustato LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m. rugpjūčio 12 d. įsakymas Nr. V-888. Stojamasis konkursinis balas susideda iš 4 dėmenų: 2 valstybiniai egzaminai (Lietuvių kalbos ir matematikos), bet kurio dalyko (išskyrus fizinis ugdymas, lietuvių kalba, matematika ir biologija) pažymys iš brandos atestato ir sporto pasiekimų vertinimas. VDU studijų programą numato vykdyti dviejuose miestuose: Vilniuje ir Kaune. Studentų priėmimas vyks kiekvienais metais abiejuose miestuose. Programos apraše teigiama, kad nesusidarius grupėms studentų prioritetas būtų teikiamas Kauno miestui. Tvarkaraščiai taip pat bus derinami, atsižvelgiant į abiejų miestų studentų grupes. Dalis studijų dalykų numatoma dėstyti nuotoliniu būdu. Studijų programą numatoma viešinti centralizuotais studijų viešinimo kanalais, o informacija apie studijų programą bus teikiama specializuotuose studijų informaciniuose leidiniuose, VDU interneto svetainėje bei atitinkamuose universiteto padaliniuose; ekspertų manymu, nurodytų viešinimo būdų pakanka užtikrinti efektyvią prieigą prie informacijos.

Priėmimo į studijų programą tvarka aiški ir skaidri. Visa reikalinga informacija studentams pateikiama skirtingais kanalais. Ekspertų grupės ir universiteto atstovų susitikimo metu, ekspertai pasigedo detalesnės informacijos apie studijų programos viešinimą, taip pat kilo klausimas ar nesurinkus studentų grupės viename iš miestų, to miesto studentams būtų siūloma studijuoti kitame mieste, bei ar tai nesukeltų jiems diskomforto, todėl rekomenduojama detaliau aprašyti stojimo į studijų programą dalį, papildant ją informacija, kaip konkrečiai bus organizuojamos studentų paskirstymas miestuose.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

Ekspertai teigiamai vertina užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarką ir jos taikymą VDU universitete, kuri, remiantis programos aprašu, bus vykdoma VDU Tarptautinių ryšių departamento, remiantis LR nutarimais, tvarkos aktais, SKVC informacija bei bendrosiomis rekomendacijomis. Dalinių studijų rezultatų pripažinimą reglamentuoja VDU Studijų rezultatų įskaitymo tvarkos aprašas, Neformaliu ir savaiminiu būdu įgytų kompetencijų pripažinimo principus reglamentuoja VDU Studijų reguliavimas. Visos procedūros yra pateikiamos aiškiai, informacija atvirai prieinama visiems studentams, todėl šių procedūrų užtikrinimo kokybė ekspertams nekelia abejonių.

Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymą ekspertų grupė vertina teigiamai, studijų programos apraše pateikiama aiški ir struktūruota informacija.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

Universitete studentams yra teikiama akademinė, finansinė, socialinė, psichologinė ir asmeninė parama. Taip pat universitete veikia karjeros centras. Studijų programos apraše pateikta aiški ir išsami informacija, kur įvairiais klausimais gali kreiptis studentas. Taip pat studentai visą reikiamą informaciją gali rasti VDU internetinėje svetainėje. Universitetas sudaro lygias galimybes studijuoti studentams turintiems negalią, yra įsteigę neįgaliųjų koordinatoriaus etatą universitete.

Ekspertai teigiamai vertina universiteto teikiamos paramos paslaugas studentams, visa informacija laisvai prieinama studentams bei sudaromos vienodos sąlygos visiems studentams gauti reikiamą paramą.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo vertinimas.*

Bakalauro studijų pradžioje visiems studentams yra pateikiama reikalinga informacija „Įvado į studijas savaitės“ metu. Taip pat VDU studentai turi atskirtą platformą „studentas vdu“, kurioje yra talpinama visa reikalinga informacija. Taip pat universitete veikia Studentų reikalų departamentas, kuris studentus konsultuoja įvairiais klausimais. Studentai gali kreiptis visais jiems rūpimais klausimais į universiteto padalinius arba darbuotojus, jiems patogiu metu. Taip pat universitetas teikia informaciją studentams rūpimais klausimais ir socialiniuose tinkluose.

Palankiai vertintina VDU Informacija apie studijas ir studentų konsultavimo teikiamas paslaugas, universitetas užtikrina reikiamos informacijos prieinamumą skirtingais kanalais.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Studijų programą planuojama vykdyti dviejuose miestuose, derinant nuotolinį ir kontaktinį studijų būdus, kas suteikia studijų programai išskirtinį lankstumą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Studijų programos apraše reikėtų išsamiau ir aiškiau pateikti informaciją apie studijavimą dviejuose miestuose.
2. Reikėtų pateikti išsamesnę informaciją apie studijų organizavimą mišriu būdu.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Ekspertų nuomone, studijų programos apraše reikėtų išsamiau ir aiškiau pateikti informaciją apie studijavimą dviejuose miestuose. Minėta informacija buvo papildytas studijų programos aprašas. Taip pat buvo pateikta detali informacija apie studijų organizavimą mišriu būdu. Ekspertų vertinimu, studijų organizavimas dviejuose miestuose taikant mišrius studijų būdus, suteiks programai išskirtinį lankstumą ir prieinamumą.

3.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Ekspertai teigiamai vertina mišraus mokymo(-si) proceso kompoziciją - , dalis dalykų planuojami dėstyti kontaktiniu būdu, dalis nuotoliniu. Programos apraše įtraukti pagrindiniai studijavimo struktūriniai elementai: paskaitos, seminarai, pratybos, konsultacijos ir savarankiškas darbas. Įvertinę studijų programos struktūrą, ekspertai konstatuoja, kad ji sudaryta atsižvelgiant į šiuolaikines sporto tendencijas bei poreikius, ugdomų specialistų atžvilgiu. Universitetas studentams ketina siūlyti individualizuotų praktikų galimybes, kurių metu jiems bus teikiama reikiama pagalba ir palaikymas iš jų darbų vadovų ir mentorių. Studijų dalykai bus vertinami dešimties balų sistemoje. Programos apraše teigiama, kad egzamino pažymys turi sudaryti 30-60 proc. galutinio pažymio, tačiau susitikimo metu su universiteto atstovais išsiaiškinta, kad kaupiamasis balas turi sudaryti bent 50 proc., todėl siūloma šią dalį apraše taisyti.

Mokymo ir mokymosi procesas vertintinas teigiamai. Studijų metu studentams bus sudaromos galimybės studijuoti pagal individualizuotą studijų programą. Susitikimų su dėstytojais metu buvo atskleisti invatyvūs dėstytojų metodai, kuriuos ketinama naudoti studijų procese,,: eksperimentinių scenarijų rengimas, vaizdo įrašų peržiūra, debatai, pasakojimas, darbas grupėse, probleminių pavyzdžių ir klausimų analizavimas, užduočių atlikimas ir apibendrinimas, konsultavimas, atvejų analizė, patyriminis mokymasis, etnografinių tyrimų metodų pritaikymas sporto sričiai ir t.t., derinant tarpusavyje darbą seminaruose, paskaitose ir laboratorijose. Tikslinga koreguoti techninę klaidą apraše dėl studijų dalykų vertinimo.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, vertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai įsitikino, kad universitetas užtikrina visas reikiamas sąlygas studijuoti studentams su specialiaisiais poreikiais, studentams su negalia ir studentams iš socialiai pažeidžiamų grupių. Lankstus studijų programos modelis bus lanksčiai derinamas atsižvelgiant į visų studentų poreikius. Universitetas teikia reikiamą pagalbą bei aprūpina studentus reikalingais išteklių: mokymosi priemonėmis, infrastruktūra pritaikyta studentams su negalia, apgyvendinimo sąlygos ir kt.

Teigiamai vertintinas universiteto teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimas studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais. Nuotolinio vizito į aukštąją mokyklą metu ekspertai suprato, kad VDU infrastruktūra ir ištekliai suteikia lygias galimybes studijuoti visiems norintiems.

- *Akademinių sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai konstatuoja, kad ketinami vykdyti studijų apraše aiškiai pateikti Universiteto sąžiningo studijavimo principai, kuriuos nustato: VDU statutas, Akademinių etikos kodeksas, VDU nuostatos dėl plagiatų prevencijos rengiant studentų rašto darbus, Studijų reglamentas ir Diskriminavimo prevencijos priemonės reglamentuotos VDU Akademinių etikos kodekse. Nesąžiningo studento elgesio atveju dėstytojas nutraukia atsiskaitymą, vėliau Fakulteto dekanas, akademijos kanclerio pavedimu yra atliekamas tyrimas. Dėstytojai ir studentai gali kreiptis į Universiteto Akademinių etikos komisiją dėl apeliacijos.

Nuotolinio vizito metu administracija ir aprašo rengėjai patikino, kad akademinių sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimas universitete yra skaidrus ir struktūruotas. Nustatytos aiškos taisyklės, bei lygios galimybės.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Aprašo rengėjai pateikė, jog apeliacijų ir skundų teikimo ir nagrinėjimo procedūras reglamentuoja VDU Apeliacijų teikimo nuostatai, Studijų reguliavimas ir VDU nuostatai dėl Plagiatų prevencijos rengiant studento rašto darbus. Studentai teikdami skundus naudoja nustatytas universiteto formas.

Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūros ir jų skaidrumas vertintinas teigiamai, universitetas numato efektyvų ir skaidrų šių procedūrų įgyvendinimą.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Studijų metu numatoma derinti inovatyvius studijų dėstymo metodus, darbo seminaruose, paskaitose ir laboratorijose metu. Siekiant parengti naujos karto trenerį, išmanantį inovatyvius treniravimo metodus bei technologijas, studijų metu planuojama naudoti tokius metodus kaip: vaizdo įrašų peržiūra, debatai, pasakojimas, darbas grupėse, probleminių pavyzdžių ir klausimų analizavimas, užduočių atlikimas ir apibendrinimas, konsultavimas, atvejų analizė ir t.t.

3. Išryškinta individualizuota studentų atrankos prieiga, siekiant tikslingos įdarbinimo perspektyvos (pokalbiai su savivaldybėmis, sporto federacijomis).

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Reikalinga koreguoti programos aprašą aiškiai nurodant vertinimo strategiją, t.y. kokią dalį turi sudaryti kaupiamasis balas ir egzaminas.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Atsižvelgiant į ekspertų pastabą buvo koreguotas programos aprašas aiškiai nurodant vertinimo strategiją, t.y. kokią dalį turi sudaryti kaupiamasis balas ir egzaminas.

3.5. DĖSTYTOJAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertų nuomone, numatomiems studijų rezultatams pasiekti dėstytojų skaičius yra pakankamas: numatyti visi studijų programoje dirbsiantys dėstytojai, atsižvelgiant į kvalifikaciją, praktinę patirtį; studijų programoje puse etato ar didesniu krūviu dirbs dėstytojai, jau dirbantys Vytauto Didžiojo universitete ir dėstantys kitose studijų programose, arba tie, kurie programoje Sporto studijos dėstys daugiau kaip du dalykus. Vertinant ketinamos vykdyti studijų programos aprašą paaiškėjo, kad studijų programoje dirbs dėstytojai iš užsienio. Beto, šalia akademinės patirties turinčio personalo studijų programoje dirbs ir ekspertai praktikai. Dėstytojai, turintys mokslo laipsnį, sudaro 95 proc. tarp visų numatytų dėstytojų. Akademinis personalas, kuris dirbs šioje programoje, atitinka Sporto studijų krypties grupės aprašo projekte keliamus reikalavimus. Ekspertų nuomone, numatytų dėstytojų kvalifikacija ir kompetencija nekelia abejonių. Pateikti dėstytojų gyvenimo aprašymai įrodo jų pakankamą didaktinę ir profesinę patirtį, o mokslinė patirtis atsispindi pateiktuose šalies ir tarptautinių žurnalų (*International Journal of Environmental Research and Public Health, Journal of Human Sport and Exercise* ir kt.) sąrašuose. Visi numatyti dėstytojai dėstys tiek Kaune, tiek ir Vilniuje.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Studijų programos vertinimo ekspertai įsitikimo, kad programoje dėstysiantys mokslininkai ne tik atlieka mokslinius tyrimus, bet ir aktyviai dalyvauja tarptautinėse ir respublikinėse mokslinėse konferencijose, patys organizuoja mokslines konferencijas, seminarus, dirba nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose. Ekspertai teigiamai vertina studijų programos dėstytojų ilgalaikį bendravimą su užsienio šalių mokslininkais ir bendradarbiavimo rezultatus realizuojant tokius projektus kaip, *Erasmus+* projektą JoyMVPA, kuriuo siekiama sukurti fizinio ugdymo mokytojų ir sporto pedagogams (treneriams) žaidimų metodiką ir vykdomą *EUPASMOS Plus* projektą, kuriuo siekiama sukurti fizinio aktyvumo monitoringo sistemą

Europos šalyse. Į programos rengimą ir vykdymą įtraukti ir pedagogai praktikai, sukaupę didelę trenerių darbo su sportininkais patirtį, dirbantys trenerio darbą sporto mokyklose, sporto klubuose, sporto federacijose. Universitete dėstytojų profesinio tobulėjimo veiklas reglamentuoja VDU profesinio tobulėjimo tvarkos aprašas (2018). Universitete vykstančios profesinio tobulėjimo veiklos organizuojamos atsižvelgiant į 8 kompetencijų grupes: aukštojo mokslo didaktika, skaitmeninės kompetencijos, tyrimų vykdymo kompetencijos, vadybinės kompetencijos, užsienio kalbų kompetencijos, tarpkultūrinės kompetencijos, dalykinės kompetencijos, asmeninės kompetencijos. Taigi, dėstytojams sudaromos tinkamos sąlygos tobulinti kompetencijas.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Dauguma studijų programoje dirbsiančių dėstytojų pasižymi aukšta moksline kompetencija, yra aukšto tarptautinio lygio savo srities profesionalai. Parengta studijų programa numatoma realizuoti komandinio darbo principu: dalį studijų dalykų dėstys bent du dėstytojai, iš kurių vienas – mokslininkas, kitas – praktikas, pasižymintis aukšto lygio profesinėmis kompetencijomis.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Reikalinga pilnai užpildyti 11 lent. pateikiant dėstytojų profesinės veiklos patirtis metais.
2. Turint omenyje pagrindinių programos dėstytojų užimtumą ir kitose aukštosiose mokyklose, derėtų užtikrinti stebėsenos sistemą, kad dėl didelio dėstytojų užimtumo nebūtų prarandama studijų kokybė.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Atsižvelgiant į ekspertų pastabėjimą buvo pilnai užpildyta 11 lent. pateikiant dėstytojų profesinės veiklos patirtis metais.

Ekspertų nuomone, turint omenyje pagrindinių programos dėstytojų užimtumą ir kitose aukštosiose mokyklose, derėtų užtikrinti stebėsenos sistemą, kad dėl didelio dėstytojų užimtumo nebūtų prarandama studijų kokybė. Aprašo rengėjų teigimu, visų (neatsižvelgiant į darbo krūvį) VDU dirbančių dėstytojų darbo stebėsenos sistema yra išdėstyta *Vytauto Didžiojo universiteto studijų kokybės užtikrinimo tvarkos apraše, patvirtintame VDU senate* (2016 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 2-4).

3.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Įvertinę VDU turimą materialijų išteklių bazę ekspertai įsitikino, kad pagal savo kiekybinius ir kokybinius parametrus ji yra pilnai tinkama studijų programai įgyvendinti: programai vykstant dviejuose miestuose (Vilniuje ir Kaune) bus naudojamos bendrais pedagogų rengimui ir specializuotais fiziniam ugdymui ir sportui skirtais materialiaisiais ištekliais: studentams siūlomos 268 bendros auditorijos, užtikrintos tinkamos sąlygos studentų savarankiškam, individualiam darbui, grupinėms konsultacijoms ir neformaliai bendravimui, pasirinkta studijuojančiųjų poilsio (bibliotekoje Vilniuje įkurtos 69 poilsio vietos). Studijų programos vykdymo vietos abiejuose miestuose pakankamai aprūpintos nauja ir šiuolaikinius studentų poreikius atitinkanti įranga ir priemonėmis: prieiga prie interneto, belaidžiu internetu, projektoriais, pakankamai užtikrintos virtualaus, elektorinio mokymosi sąlygos (naudojant Moodle sistemą) bei nuotolinių studijų galimybės (*Adobe Connect*, *BigBlueButton* vaizdo konferencijų bei *VDU Office 365 Teams įrankiais*), suteikiama nuotolinė prieiga prie bibliotekos licencijuojamų elektroninių išteklių (per *EZproxy* platformą), veikia atvirojo mokslo infrastruktūros mokslo valdymo sistema VDU CRIS. Kaip pažangi priemonė, prisidedanti prie efektyvesnės informacijos sklaidos ir prieinamumo, pažymėtini specialūs studentų ir dėstytojų portalai.

Laboratorių ir jų įrangos pakanka ketinamos vykdyti studijų programos tikslų pasiekimui: šiuo metu Vilniuje įsteigtoje Sporto mokslo tyrimų laboratorijoje dirbama su 37 skirtingais fiziologiniais prietaisais (sąmatinė vertė – apie 130 tūkst. Eur), o ketinama steigti Judesio stebėjimo laboratorija Kauno mieste pakankamai užtikrins šios programos studentų tiriamuosius poreikius, jei pavyks atlikti planuojamus pastarosios laboratorijos įrengimo darbus iki Programos vykdymo pradžios. Vizito metu buvo administracija patikino, kad darbai bus atlikti laiku, tačiau iškilus nenumatytoms aplinkybėms, studentams bus užtikrinta naudojimosi kitomis Kaune esančiomis laboratorijomis galimybė (pvz., bendradarbiaujant su Lietuvos sveikatos mokslo universitetu). Programos vertinimo metu nebuvo aiškiai identifikuota Apraše nurodytos Specializuotos sporto mokslo auditorijos paskirtis, todėl jos tikslingumas ir poreikis yra menkai pagrįstas, tačiau susitikimo metu aprašo rengėjai ir dėstytojai informavo apie šios auditorijos pritaikymą atsižvelgiant į studijavimo eigoje iškiliančius neplanuotus ir naujus poreikius (pvz., įsitraukiant į naują tarptautinį arba šalies projektą, kurio įgyvendinimui reiktų įsirengti specialią aplinką, arba planuojant etnografinių tyrimų taikymą sporto srityje), ir todėl ekspertai teigiamai vertina lankstaus aplinkos taikomumo principą programos įgyvendinimo eigoje

Praktinių darbui reikalingų kompetencijų įgijimas, numatytas per regioninę praktikos atlikimo vietų bei gana plačią sporto srityje veikiančių subjektų įvairovės pasiūlą (biudžetinėse bei nevyriausybinėse ir privačiose įstaigose ir organizacijose, iš jų 30 biudžetinių sporto centrų), vizito metu įvardintas faktas apie sudarytas preliminarias sutartis su Lietuvos sveikatingumo klubų asociacija bei susitarimai dėl praktikos atlikimo su Kauno irklavimo mokykla, Kauno Žalgirio sporto klubu, Lietuvos tautiniu olimpinio komitetu, Lietuvos parolimpiniu komitetu, Sostinės krepšinio mokykla, Lietuvos krepšinio federacija ir kitais subjektais bei praktiką priimančiams subjektams numatyti pakankamai aukšti reikalavimai (turimos mentoriaus funkcijos, ne mažesnė kaip 10 metų treniravimo patirtis, naujų, inovatyvių ugdymo technologijų taikymas, tarptautinė patirtis) nekelia abejonių dėl kokybiškos studentų praktinių kompetencijų atitikties Programos tikslams užtikrinimo.

Sporto dalykų įgyvendinimui numatytos tinkamos ir pakankamos partnerių bei VDU padalinio (ŽŪA) valdomos sporto komplekso bazės, turinčios praktinių sporto dalykų vykdymui reikiamą uždarą bei atvirą sporto infrastruktūrą ir įrangą, yra galimybė pasinaudoti ir kitos paskirties (erdviomis parodų paviljonų) patalpomis bei socialinių partnerių valdomomis bazėmis. Nors preliminarios sutartys dėl kitų subjektų valdomų sporto infrastruktūros objektų kol kas nėra

sudarytos, tačiau susitikimo su socialiniais partneriais metu bei pagal papildomai pateiktą aprašo rengėjų informaciją ekspertai įsitikino, kad turimi glaudūs ankstesnio bendradarbiavimo ryšiai su sporto infrastruktūros valdytojais pilnai leis užtikrinti šių bazių prieinamumą studijuojantiems.

Programos studentams siūlomi bibliotekininkystės ištekliai pakankami studijų tikslams pasiekti: visi studentai turi galimybę gauti paslaugas net 7 bibliotekos padaliniuose Kaune bei centriniame VDU ŠA rūmų pastate Vilniuje, 38 vietos skirtos lankytojams, turintiems specialiųjų poreikių, kompiuterizuotos iš viso 474 vietos. Užtikrinta pakankamai gera prieiga prie bibliotekos išteklių kontaktiniu būdu bei vidinėmis interneto priemonėmis (<https://biblioteka.vdu.lt>, VDU CRIS, <https://vdu.lt/cris>), studentų patogumui sudaryta galimybė naudotis dalykiniu katalogu (<http://vdu.library.lt/dalykai>) bendrame universiteto kontekste bei elektroniniu formatu siūloma didžiausia dalis tiek Lietuvos, tiek tarptautinės mokslinės literatūros neleidžia abejoti programos medžiagos prieinamumo ir naudojimosi ja kokybe. Sporto studijoms studentai galės naudotis 25 VDU licencijuojamomis duomenų bazėmis Kaune ir 27 universiteto prenumeruojamomis bazėmis Vilniuje, virš 2 mln. tradicinių spaudinių ir daugiau kaip 1200 tūkst. elektroninių išteklių, EBSCO, ERIC (EBSCO) duomenų bazėmis; šių išteklių pilnai pakanka užtikrinti kokybiškas šios srities studijas.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, ekspertai įsitikino, kad visa universiteto turima materialinių išteklių bazė yra tinkama ir pakankama programos vykdymui.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

Ketinamoje vykdyti Programoje numatytas materialinių išteklių atnaujinimas yra pakankamas: planuojama artimoje ateityje Kaune įsteigti 4 naujas, šiuolaikinėmis tyrimų priemonėmis aprūpintas laboratorijas, naują tarptautinius standartus atitinkančią 3x3 krepšinio aikštelę, jau naudojamos aukščiau minėtos virtualaus bei nuotolinio mokymosi priemonės bei kompiuterinės programinės įrangos centralizuotai atnaujinamos bendra tvarka, kasmet atnaujinama apie 20 proc. kompiuterių, į planus įtraukti naujausi duomenų rinkimo ir generavimo metodai, eksperimentiniai (etnografiniai) scenarijai, o vizito metu taip pat informuota apie tai, kad bibliotekos ištekliai papildomi atsižvelgiant į dėstytojų poreikius.

Materialinių išteklių planavimą ir atnaujinimą ekspertai vertina kaip pilnai atitinkantį programos įgyvendinimo perspektyvas.

Pagrindiniai srities išskirtinumas:

1. Praktikos teikėjams keliama pakankamai aukšti reikalavimai yra realus kokybiško praktinių kompetencijų ugdymo garantas.
2. Studentų ir dėstytojų portalai, dalykinis interneto katalogas bei interaktyvi dokumentų užsakymo paslauga sudaro palankias sąlygas universiteto bendruomenei operatyviai keisti informacija bei atliepti jų lūkesčius.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Egzistuoja tam tikra rizika dėl laiku neįsteigtos Judesio laboratorijos Kaune.
2. Programos vertinimo momentui dar nėra sudarytų preliminarinių sutarčių su partneriais dėl naudojimosi sporto statiniais. Dėl didelio sporto infrastruktūros trūkumo (ypač Vilniaus mieste) išlieka rizika dėl statinių prieinamumo studentams nepilna apimtimi.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Ekspertų nuomone, egzistuoja tam tikra rizika dėl laiku neįsteigtos Judesio laboratorijos Kaune, tačiau aprašo rengėjai patikino, jog Judesio laboratorijos įkūrimas Kaune yra didelio 2021 m. patvirtinto projekto „Plačios aprėpties universiteto plėtotė universitetų tinklo pertvarkos kontekste, projekto nr. 09.3.1-ESFA-V-738-02-0001“, sudedamoji dalis, kurio trukmė iki 2022-12-31 d. Įgyvendinant projektą VDU privalo griežtai laikytis projekte nurodytų terminų. Ekspertams pateikti faktai apie tai, kad pastaruoju metu jau vyksta laboratorijos įrangos viešieji pirkimai, laboratorijos patalpos jau yra numatytos VDU ŽUA Sporto centre, o fiziologiniai, edukologiniai ir psichologiniai įrenginiai jau yra užsakyti ir atliekamas viešasis pirkimas sudarė ekspertams įtikinamas ir realias prielaidas manyti apie šių objektų pabaigimą laiku. Programos rengėjai taip pat argumentuotai pateikė ir pagrindė atvejį, jeigu vis tik laiku laboratorija nebūtų įsteigta – tokiu atveju VDU sporto mokslo mokslininkai ir studentai dalį tyrimų galėtų atlikti Vilniuje, VDU Sporto mokslo laboratorijoje bei kitose VDU esančiose laboratorijose, taip pat atliekant tyrimus būtų galima bendradarbiauti su Kaune esančia Sporto klinika (turime glaudžius bendradarbiavimo ryšius įrengiant fiziologinę dalį Judesio laboratorijoje), ir kitais universitetais. Ekspertų manymu, remiantis šiais argumentais, studentų prieiga prie laboratorinių išteklių bus užtikrinta pilna apimtimi.

Į ekspertų pastebėjimą, kad programos vertinimo momentui dar nėra sudarytų preliminarinių sutarčių su partneriais dėl naudojimosi sporto statiniais, dėl didelio sporto infrastruktūros trūkumo (ypač Vilniaus mieste) išliekančią riziką dėl statinių prieinamumo studentams nepilna apimtimi aprašo rengėjai pateikė atnaujintų sutarčių sąrašą ir sutiko, kad nors Sporto studijų kryptis būtų nauja Vytauto Didžiojo universitete, tačiau Lietuvos edukologijos universitete, kuris buvo prijungtas prie VDU, su sportu susijusios studijų programos buvo vykdomos net 40 metų, todėl buvo sudarytos sutartys su partneriais, kurias, jeigu būtų patvirtinta studijų programa, reiktų tik atnaujinti. Turimi glaudūs ankstesnio bendradarbiavimo ryšiai su sporto infrastruktūros valdytojais leidžia ekspertams preziumuoti, kad prieinamumo prie sporto bazių sąlygos studentams bus pilnai užtikrintos.

3.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

Vidinio studijų kokybės užtikrinimo sistema apima studijų programų ir studijų dalykų kokybės vertinimą ir vertinimo rezultatais pagrįstą kokybės tobulinimą. Vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės reglamentuojamos instituciniais teisės aktais. Už studijų programų kokybės užtikrinimą atsakingas studijų programą įgyvendinantis akademinis padalinys – Švietimo akademija.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Numatoma, kad socialinių dalininkų atstovai dalyvaus Studijų programos komiteto veikloje. Glaudūs ir konstruktyvūs VDU ryšiai su Lietuvos ir užsienio socialiniais partneriais studentams

suteiks išskirtinių galimybių gilinti sporto specialistų būtinas kompetencijas. Vykdamas ir tobulinantis studijų programą bus nuosekliai ir sistemingai organizuojami bendri susitikimai su studentais, darbdaviais, socialiniais partneriais, programoje dėsiančiais mokslininkais, kitais suinteresuotais atstovais. Programa bus nuolat tobulinama atsižvelgiant tiek į studentų, tiek į jų būsimų darbdavių bei kitų suinteresuotų atstovų poreikius bei lūkesčius. Grįžtamojo ryšio iš socialinių dalininkų surinkimą koordinuos, duomenis analizuos ir apibendrins, rezultatus saugos ir viešins universiteto padaliniai, organizuojantys konkretaus grįžtamojo ryšio surinkimą. Apibendrinti periodinio ir neperiodinio grįžtamojo ryšio duomenų analizės rezultatai ne vėliau kaip po 3 mėn. nuo jų surinkimo bus pristatomi grįžtamąjį ryšį suteikusiems socialiniams dalininkams ir kitiems suinteresuotiems Universiteto socialinių dalininkų atstovams. Apibendrinti grįžtamojo ryšio duomenų analizės rezultatai bus viešinami Universiteto arba padalinių interneto tinklalapiuose.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. VDU veikianti studijų kokybės užtikrinimo sistema užtikrins studijų programos kokybę atsakingo akademinio padalinio - Švietimo akademijos lygmenyje.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Tikslinga pateikti kaip studijų kokybės užtikrinimo procese pasiskirsto atsakomybės tarp studijas organizuojančio padalinio ir programos studijų komiteto.
2. Nėra aišku kaip dėstytojai teiks studijų kokybės gerinimo pasiūlymus studijų komiteto posėdžio metu.
3. Tikslinga aprašyti kokie universiteto padaliniai koordinuos Grįžtamojo ryšio iš socialinių dalininkų surinkimą, analizuos ir apibendrins duomenis, saugos ir viešins rezultatus.
4. Tikslinga detaliau paminėti, kokie duomenys bus renkami ir viešinami apie studijų programos įgyvendinimą.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Ekspertų nuomone yra tikslinga pateikti kaip studijų kokybės užtikrinimo procese pasiskirsto atsakomybės tarp studijas organizuojančio padalinio ir programos studijų komiteto. Aprašo rengėjai, remiantis *Vytauto Didžiojo universiteto studijų kokybės užtikrinimo tvarkos aprašu* (2016 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 2-4) pagrindė svariais argumentais, jog už studijų programų kokybės užtikrinimą atsakinga studijų programą įgyvendinantis fakultetas, akademija ir Komitetas. Fakultetas, akademija atsakingi už programos studijų erdvės organizavimą, techninį administravimą, informacijos sklaidą, dėstytojų darbo krūvio apskaitą, studentų registraciją, studijų dokumentavimą ir pan. Komiteto pagrindinė veikla – vykdyti studijų programos įgyvendinimo stebėseną ir užtikrinti studijų kokybę. Komitetas prižiūri studijų programos įgyvendinimą, atlieka vidinį studijų programos kokybės įvertinimą, atnaujinimą ir tobulinimą. Rengia studijų programos tobulinimo priemonių planus ir juos įgyvendina (punktas 24). Taip pat buvo papildyta, jog tiek dėstytojai, tiek studentai, tiek darbdaviai per savo atstovus komitete galės teikti pasiūlymus studijų programos komitetui dėl kokybės gerinimo.

Ekspertai pastebėjo, jog tikslinga detaliau paminėti, kokie duomenys bus renkami ir viešinami apie studijų programos įgyvendinimą. Aprašo rengėjai papildė informaciją teigiant, jog studijų programos komitetas analizuos ir viešins duomenis pagal šiuos kasmetinio vertinimo kriterijus: studijų programos atitikimas naujausioms mokslo tendencijoms ir darbo rinkos poreikiams, studijų programos paklausumas, materialijų išteklių tinkamumas ir pakankamumas, studijų programos dėstytojų profesionalumas, studentų pažangumas, studentų ir dėstytojų mobilumas, kt.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias aukštoji mokykla turi atsižvelgti per 10 d. d. nuo išvadų projekto gavimo dienos:

1. Argumentuoti, jog Judesio laboratorijos įkūrimo darbai vyksta pagal numatyta planą ir pateiktos alternatyvinės galimybės laboratoriniais ištekliais pasinaudoti Sporto tyrimų laboratorijoje Vilniuje, Biofizikos, Informatikos, Instrumentinės analizės laboratorijose Kaune bei bendradarbiauti su Kaune veikiančia Sporto klinika. (Atsižvelgta pilnai)
2. Papildyti, jog studentai vadybines kompetencijas įgis per Sporto vadybos modulį ir praktikas. Be to, sporto vadybos kompetencijų ugdymas bus integruotas ir kitų modulių temose, pvz. į *Sporto teisės, Sporto treniruotės teorijos ir didaktikos, Asmeninio trenerio meistriškumą, e mokymosi technologijos sporte ir kt.* (Atsižvelgta pilnai)
3. Patikslinti informacija, kaip konkrečiai bus organizuojamos studentų paskirstymas miestuose vykdant priėmimą per LAMA BPO sistemą, kur bus nurodytas stojantiejiems pasirinkimas, kuriame mieste jie renkasi studijas: Kaune ar Vilniuje. (Atsižvelgta pilnai)
4. Programos apraše nurodyti, jog *Sporto studijų programą* vykdant Kauno ir Vilniaus miestuose studijų planas išliktų toks pat abiejuose miestuose racionaliai sudarant studijų tvarkaraščius. (Atsižvelgta pilnai)
5. Pateikti išsamesnę informaciją apie studijų organizavimą mišriu būdu vadovaujantis VDU galiojančiais dokumentais. (Atsižvelgta pilnai)
6. Koreguoti programos aprašą remiantis VDU studijų reguliaminu aiškiai nurodant vertinimo strategiją, t.y. kokią dalį turi sudaryti kaupiamasis balas ir egzaminas. (Atsižvelgta pilnai)
7. Užpildyti 11 lent. pateikiant dėstytojų profesinės veiklos patirtis metais. (Atsižvelgta pilnai)
8. Argumentuoti kokiomis priemonėmis akcentuojamas „stiprus ugdymo aspektas“ bus realizuojamas numatant 65 proc. savarankiško darbo. (Atsižvelgta pilnai)

Kitos rekomendacijos:

1. Aktyviai dalyvauti 2021–2030 metų Lietuvos sporto plėtros programos įgyvendinime tiek rengiant sporto specialistus, tiek vystant socialinį sporto ir fizinio aktyvumo sektoriaus suinteresuotųjų grupių dialogą.

2. Vykdyti nuoseklią viešą komunikaciją ne tik pateikiant ir pagrindžiant naują sporto trenerių rengimo koncepciją, bet ir argumentuojant naujos kartos trenerio rengimo modelio diegimo būtinybę šalies bei tarptautinės sporto darbo rinkos kontekste.
3. Sukurti ir įdiegti aiškią aukšto meistriškumo sportininkų įgytų sporto kompetencijų pripažinimo tvarką ir numatyti jos taikymo būdus ketinamoje vykdyti studijų programoje.
4. Nuosekliai plėtoti šiuolaikinius sportininkų rengimo psichologinių, socialinių ir filosofinių aspektų tyrimus, siekiant suteikti reikiamas žinias ir įgūdžius ne tik naujai rengiamiems sporto bakalaurams, bet ir dirbantiems šalies sporto treneriams.
5. Sudaryti preliminaras sutartis su partneriais dėl naudojimosi sporto statiniais, siekiant išvengti arba sumažinti iki minimumo studijų programos realizavimo riziką ir užtikrinti tinkamą studijų kokybę.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vytauto Didžiojo universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Sporto studijos* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	4
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	4
5	Dėstytojai	3
6	Studijų materialieji ištekliai	4
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	24

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupė vadovės parašas:

Dr. Vilma Čingienė